

ЗАЯВА
про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки
проекту Програми економічного і соціального розвитку Запорізької
міської територіальної громади на 2026 рік

1. Замовник та виконавець стратегічної екологічної оцінки

Замовник: Департамент економічного розвитку Запорізької міської ради,
Код ЄДРПОУ 37573157, вул. Незалежної України, 60-б, м. Запоріжжя, 69126,
reception.der@zp.gov.ua, (061)2333952.

2. Характеристика документа державного планування

Вид документа державного планування

Програма економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік (далі - Програма) є документом державного планування місцевого рівня та, відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», підлягає проведенню стратегічної екологічної оцінки (далі - СЕО).

Основні цілі документа державного планування

Завдання та заходи Програми розроблено на підставі міських цільових програм по всіх галузях міського господарства.

Наскрізними стратегічними цілями є забезпечення безпеки, енергоефективність, сучасна медицина, розвинена міська інфраструктура та безбар'єрність.

Зазначені цілі мають ключове значення для досягнення сталого соціально-економічного розвитку Запорізької міської територіальної громади. Їх реалізація забезпечить зростання рівня безпеки та добробуту мешканців громади, гармонійного функціонування всіх сфер життєзабезпечення міста в сучасних умовах, імплементація на місцевому рівні державної політики розвитку громад та територій України.

Пріоритетні напрями розвитку:

- збереження та зростання економіки громади, сприяння розвитку підприємництва;
- розвиток людського капіталу на принципах доступності та інклюзії, надання якісних соціальних та публічних послуг;
- забезпечення енергетичної стійкості;
- залучення, співпраця з міжнародними партнерами.

Пріоритетними галузями для публічного інвестування визначені: муніципальна інфраструктура та послуги; громадська безпека; освіта і наука; транспорт; житло; охорона здоров'я; соціальна сфера; спорт та фізичне виховання; публічні послуги і пов'язана з ними цифровізація; культура та інформація; довкілля; правова діяльність та судочинство.

Розроблення та затвердження програм економічного і соціального розвитку областей, районів, міст на наступний рік здійснюється відповідно до положень чинного законодавства, зокрема законів України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 №1602-III (зі змінами), «Про засади державної регіональної політики» (зі змінами), «Про правовий режим воєнного стану»

від 12.05.2015 №389-VIII (зі змінами), постанов Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогностичних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєктів Бюджетної декларації та державного бюджету», від 27.06.2025 №774 «Про схвалення Бюджетної декларації на 2026-2028 роки», від 06.08.2025 № 946 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2026-2028 роки» тощо.

Зв'язок з іншими документами державного планування

Програма розробляється на короткостроковий період, до її складу мають бути включені основні завдання та заходи міських цільових програм, спрямовані на відновлення та стабільне функціонування міста.

У Програмі враховано положення документів державного планування, які діють на державному та регіональному рівнях, а саме:

- Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 щодо Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року;
- Програми діяльності Кабінету Міністрів України (затвердженої постановою Верховної Ради України від 04.06.2020 № 665-IX);
- Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179;
- Стратегії людського розвитку, затвердженої Указом Президента України від 02.06.2021 № 225/2021;
- Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 13.08.2024 № 940);
- Стратегії розвитку міста Запоріжжя до 2028 року, затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 20.12.2017 № 57;
- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закону України «Про природно-заповідний фонд України»;
- Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р;
- Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р;
- Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117;
- Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;
- Державної стратегії управління лісами України до 2035 року та операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках; затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.12.2021 № 1777-р;
- Водної стратегії України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022 - 2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134;

- Ріо - Конвенцій та інших міжнародних угод природоохоронного спрямування;
- Плану дій з адаптації до наслідків зміни клімату міста Запоріжжя, затверджений рішенням Запорізької міської ради від 27.05.2020 № 38.
- інших нормативно-правових актів.

3. Якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Програма економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік охоплює усі сфери міського господарства: транспорт, енергозбереження та енергоефективність, житлово-комунальне господарство та комунальну інфраструктуру, освіту, охорону здоров'я, соціальний захист населення, фізичну культуру та спорт; культуру та туризм, охорону навколишнього природного середовища.

Головними екологічними проблемами, які мають відношення до Програми є: захист атмосферного повітря; необхідність відновлення та модернізація головних споруд та мереж інженерної інфраструктури (централізоване водопостачання та водовідведення), поводження з відходами виробництва і споживання, збереження природних біологічних ресурсів та забезпечення необхідною площею зелених насаджень загального користування.

Стратегічна екологічна оцінка Програми дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків на етапі планування.

За кожним пріоритетним напрямком Програми розробляється низка заходів та проєктів, серед яких можуть бути проєкти, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких проєктів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

4. Інформація про ймовірні наслідки: а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; б) для територій з природоохоронним статусом; в) трансграничні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

а) У процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки мають бути оцінені ймовірні наслідки реалізації Програми, зокрема, для таких складових:

- атмосферне повітря; - водні ресурси; - земельні ресурси; - рослинний світ; - кліматичні фактори; - наслідки для здоров'я населення;

б) У м. Запоріжжі розташовано 13 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 1436,6 га, з них 1 загально-державного значення (загальногеологічний заказник «Дніпровські пороги») та 12 місцевого значення. Відсоток заповідності міста становить 4,34%. Під час здійснення СЕО необхідно оцінити ймовірні наслідки на ці території та об'єкти;

в) Зважаючи на географічне положення м. Запоріжжя, транскордонні наслідки реалізації рішень Програми для довкілля, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо проєкт Програми не буде затверджено

У процесі СЕО буде розглянуто такі сценарії розвитку: I гіпотетичний «нульовий» сценарій, за яким Програма не затверджується та екологічні проблеми і поточний стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, залишаються незмінними; II сценарій, за яким затверджується проєкт Програми, який включає лише ті заходи та заходи, які не чинять будь якого негативного впливу на довкілля; III сценарій - затвердження проєкту Програми з урахуванням змін, які будуть запропоновані за результатами проведення СЕО.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки

Для проведення СЕО будуть використані доповіді про стан довкілля; статистична інформація; дані моніторингу стану довкілля; експертні оцінки; інша доступна інформація. Під час проведення СЕО буде здійснено збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведено аналіз слабких та сильних сторін проєкту Програми з точки зору екологічної ситуації.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Під час здійснення СЕО передбачається розглянути заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для довкілля, визначені законодавством.

Так, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначає загальні вимоги в галузі охорони навколишнього середовища. Законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з додержанням обов'язкових екологічних вимог:

- раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;
- здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;
- застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення;
- здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб;

- здійснення заходів щодо збереження і невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами.

Також, будуть враховані заходи щодо раціонального використання природних ресурсів, збереження особливо цінних та унікальних природних комплексів і забезпечення екологічної безпеки, передбачені іншими законодавчими актами у сфері охорони довкілля.

Заходи, спрямовані на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення, визначатимуться відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку

Звіт про стратегічну екологічну оцінку відповідно до статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» буде складено до затвердження Програми, внесено його до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та міситимете з урахуванням змісту і рівня деталізації Програми, сучасних знань та методів оцінювання такої інформації:

1) зміст та основні цілі Програми, його зв'язок з іншими документами державного планування;

2) характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо Програму не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

3) характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Програми, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;

6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми;

8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому

числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);

9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);

11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки їх подання

Зауваження та пропозиції до Заяви про визначення обсягу СЕО Програми економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік подаються до Департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради, вул. Незалежної України, 60-б, м.Запоріжжя, 69126, електронна адреса: reception.der@zp.gov.ua.

Відповідальна особа: ПРОХОРЕНКО Наталія – головний спеціаліст відділу стратегічного планування та моніторингу управління стратегічного та економічного розвитку департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради, контактні телефони 224 19 62.

Строк подання зауважень і пропозицій становить 10 календарних днів з дня оприлюднення Заяви на офіційному веб-сайті Запорізької міської ради тобто до 27 жовтня 2025 року (включно).

Пропозиції та зауваження, подані після встановленого терміну, розглядатися не будуть.

Директор департаменту економічного
розвитку міської ради

Наталія НОВАК